

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

20 juni 2007

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de dames Marijke Dillen en Marie-Rose Morel
en de heren Filip Dewinter, Joris Van Hauthem, Luk Van Nieuwenhuysen
en Karim Van Overmeire –**

**betreffende de kosten van de vergrijzing en de noodzaak tot de onmiddellijke overheveling
van belangrijke bevoegdheden naar Vlaanderen
en tot het uitwerken van een totaal en samenhangend beleidsproject**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door de heer Koen Van den Heuvel**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Sven Gatz.

Vaste leden:

de heren Thieu Boutsen, Herman De Reuse, Felix Strackx,
Erik Tack, Christian Verougstraete;

de heren Erik Matthijs, Steven Vanackere, Koen Van den
Heuvel, Eric Van Rompuy;

de heer Gilbert Bossuyt, mevrouw Caroline Gennez, de heer
Ludo Sannen;

mevrouw Hilde Eeckhout, de heren Jaak Gabriels, Sven Gatz.

Plaatsvervangers:

de heer Erik Arckens, mevrouw Hilde De Lobel, de heren
Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van
Hauthem;

de heren Ludwig Caluwé, Tom Dehaene, de dames Veerle
Heeren, Joke Schauvliege;

de heer Bart Caron, mevrouw Michèle Hostekint, de heer
Jacky Maes;

de dames Patricia Ceysens, Annick De Ridder, de heer Marc
van den Abeelen.

Toegevoegde leden:

mevrouw Mieke Vogels;

de heer Jan Peumans.

Zie:

1106 (2006-2007)

– Nr. 1: Voorstel van resolutie

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting heeft op 24 april 2007 het voorstel van resolutie van de dames Marijke Dillen en Marie-Rose Morel en de heren Filip Dewinter, Joris Van Hauthem, Luk Van Nieuwenhuysen en Karim Van Overmeire betreffende de kosten van de vergrijzing en de noodzaak tot de onmiddellijke overheveling van belangrijke bevoegdheden naar Vlaanderen en tot het uitwerken van een totaal en samenhangend beleidsproject (*Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 1106/1*) besproken.

I. TOELICHTING VAN HET VOORSTEL VAN RESOLUTIE DOOR MEVROUW MARIJKE DILLEN

Mevrouw *Marijke Dillen*, indiener van het voorstel van resolutie, geeft namens de indieners toelichting bij het voorstel van resolutie van de dames Marijke Dillen en Marie-Rose Morel en de heren Filip Dewinter, Joris Van Hauthem, Luk Van Nieuwenhuysen en Karim Van Overmeire betreffende de kosten van de vergrijzing en de noodzaak tot de onmiddellijke overheveling van belangrijke bevoegdheden naar Vlaanderen en tot het uitwerken van een totaal en samenhangend beleidsproject (*Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 1106/1*).

Mevrouw Dillen wijst erop dat in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting de problematiek van de toenemende vergrijzing reeds herhaaldelijk aan bod is gekomen. De problematiek van de vergrijzing is een probleem waaraan veel aspecten verbonden zijn: het kan worden gezien als een demografisch verschijnsel en het kan worden gezien als een economisch verschijnsel. Daarnaast zijn er nog tal van andere mogelijkheden.

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting heeft in het verleden reeds interessante vergaderingen daaraan gewijd, die zeer specifiek toegespitst waren op de macro-economische en financiële consequenties van de demografische ontwikkelingen in Vlaanderen. De aanleiding tot een hoorzitting in commissie was een studie op basis van de gegevensprognose van het Nationaal Instituut voor Statistiek, waarbij een ontleding was gedaan van de demografische ontwikkelingen. Concreet werd de weerslag van de vergrijzing bekeken op bevoegdheden van de Vlaamse overheid, met name op de arbeidsmarkt, de zorgverzekering en de huisvesting van alleenstaanden.

Het voorgelegde voorstel van resolutie vraagt aandacht voor twee andere, ook heel specifieke aspecten, namelijk ten eerste de kosten van de vergrij-

zing en de (daaruit vloeiende) noodzaak van onmiddellijke overheveling van een aantal federale bevoegdheden naar Vlaanderen en ten tweede de dringende noodzaak tot het uitwerken van een totaal en samenhangend beleidsproject. Uit de verschillende studies blijkt namelijk duidelijk dat de vergrijzing in Vlaanderen en Wallonië belangrijke verschillen vertoont. Volgens diverse maatstaven is de vergrijzing in Vlaanderen groter dan in Wallonië. De aanzienlijke wijzigingen in de verhoudingen tussen bevolkingengroepen zouden dan ook voor problemen kunnen zorgen. Daarbij denkt mevrouw Dillen aan de betaalbaarheid van de pensioenen en sociale uitkeringen, gezondheidszorg, bejaardenzorg.

Wanneer de vergrijzing als een economisch probleem wordt bekeken, is de betaalbaarheid van de sociale uitkeringen natuurlijk een heel belangrijk dossier. Deze betaalbaarheid is afhankelijk van de behoefte van sociale uitkeringen enerzijds en van het aantal economisch actieven anderzijds.

De werkgelegenheidsgraad vormt een belangrijke parameter. Het is niet altijd eenvoudig om de ontwikkeling van het aantal werkenden te voorspellen. Het behoud van de werkgelegenheidsgraad is belangrijk, evenals het behoud van het aantal arbeidsplaatsen. Niet alleen het behoud is belangrijk, ook een toename ervan zou wenselijk zijn. Nu blijkt uit een aantal studies dat de afhankelijkheidsgraad van de ouderen groter is in Wallonië dan in Vlaanderen. Vlaanderen staat er beter voor dan Wallonië in twee belangrijke sectoren van de sociale zekerheid, namelijk de pensioenen en een groot gedeelte van de ziekteverzekering en de ouderenzorg. Ook wanneer de afhankelijkheidsgraad van de totale bevolking ten opzichte van het aantal werkenden wordt bekeken, blijkt dat in Wallonië de afhankelijkheidsgraad veel groter is dan in Vlaanderen. De last van de vergrijzing drukt duidelijk dus minder zwaar op Vlaanderen. Hieruit blijkt ook dat Vlaanderen veel beter in staat moet zijn om de problemen van de vergrijzing op te vangen. Bij een omrekening van de uitgekeerde sociale voorzieningen in Vlaanderen en Wallonië naar het bedrag per werkende in de private sector, is de verhouding tussen de betaallast (kinderbijslag, werkloosheidsvergoedingen, pensioenen, arbeidsongevallen, gewaarborgd inkomen) en betaalkracht, die bestaat uit de bijdragen betaald door de werkenden in de private sector (loontrekken, bedienden, werkgevers, zelfstandigen en werkers) in Vlaanderen 28 percent lager dan in Wallonië. Wanneer wordt uitgegaan van een situatie waarin de sociale zekerheid gesplitst zou zijn, zou Vlaanderen in staat zijn om de sociale uitkeringen aanzienlijk te verhogen en/of de sociale en fiscale bijdragen gevoelig te verlagen. De problematiek van de transfers van Vlaanderen naar Wal-

lonië sleept nu al jaren aan. Er zijn weliswaar tal van studies aan gewijd, maar in de praktijk komt er helaas weinig verandering. In het licht van de problematiek van de vergrijzing, kan men besluiten dat bij de overheveling van het grootste gedeelte van de sociale zekerheid naar Vlaanderen, het veel beter in staat zal zijn om deze problematiek te beheersen, met verschillende mogelijkheden op het vlak van verhoging van de uitkeringen, verlaging van de lasten en dergelijke. Vanzelfsprekend is het daarbij ook belangrijk om binnen Vlaanderen dan een totaal en samenhangend beleidsproject te gaan uitwerken, iets wat de dag van vandaag onmogelijk is gezien de versnippering tussen federaal niveau en het Vlaamse niveau.

Vanuit economisch oogpunt, is de conclusie met betrekking tot de afhankelijkheidsgraad van de ouderen en van de totale bevolking ten opzichte van het aantal werkenden, dat de lasten van de vergrijzing in Vlaanderen minder zwaar wegen dan in Wallonië. In het voorgelegde voorstel van resolutie wordt daarom in de eerste plaats gevraagd dat de Vlaamse Regering een aantal initiatieven gaat nemen die leiden tot de overheveling van de sociale zekerheid, de volledige gezondheidszorg en alle bevoegdheden inzake werkgelegenheid naar Vlaanderen.

De spreker is van mening dat het tijdstip waarop het voorstel geagendeerd is interessant en nuttig is, gezien Vlaams minister Vervotte duidelijk haar ambities heeft aangekondigd om naar het federale niveau over te stappen. Zeker als men weet dat de minister in het verleden er niet voor terugdeinsde belangrijke uitspraken te doen wat betreft meer bevoegdheden voor Vlaanderen. Mevrouw Dillen verwijst bijvoorbeeld naar de beleidsnota van minister Vervotte waarin zij heel duidelijk pleit voor een volledige overheveling van het jeugdrecht naar Vlaanderen. Dat was uiteraard een pleidooi binnen het kader van haar bevoegdheden. Ook heeft deze minister al belangrijke uitspraken gedaan om op het vlak van een aantal domeinen binnen haar departement meer bevoegdheden over te hevelen naar Vlaanderen. Om die reden stelt mevrouw Dillen voor dat de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting een duidelijk signaal geeft, zodat de ministers daar rekening kunnen mee houden bij de onderhandelingen op federaal niveau. In afwachting van een overheveling van die bevoegdheden is het natuurlijk ook belangrijk dat Vlaanderen niet bij de pakken blijft zitten en dat hier over de verschillende bevoegdheden van ministers heen in Vlaanderen een totaal en samenhangend project wordt uitgewerkt dat rekening houdt met alle maatschappelijke aspecten die verbonden zijn aan de problematiek van de vergrijzing.

II. BESPREKING

1. Tussenkomst van de heer Koen Van Den Heuvel

De heer *Koen Van den Heuvel* stelt dat hij niets nieuws terugvindt in het voorgelegde voorstel van resolutie van het Vlaams Belang. Inderdaad werden er in deze commissie al eerder discussies gevoerd over de problematiek van de vergrijzing in Vlaanderen. Er werd dienaangaande een resolutie aangenomen betreffende 'de sociale staat van Vlaanderen' (*Parl. St.* VI. Parl. 2005-06, nr. 890/8) met als doel deze problematiek door de Studiedienst van de Vlaamse Regering te laten onderzoeken. De cijfers over werkgelegenheidsbeleid zijn hier ook al aan bod gekomen.

Minister-president Yves Leterme heeft enkele weken terug dienaangaande nog heel wat cijfers bekendgemaakt met duidelijke verschillen tussen noord en zuid. Ook moet Vlaanderen vooral vergeleken worden met de bestpresterende regio's in Europa.

De spreker besluit dat er dan ook niets nieuws is meegedeeld door de indiener van het voorstel van resolutie. Conclusies kan men vinden in het Vlaamse regeerakkoord. De minister-president heeft al verschillende keren gezegd dat het regeerakkoord de leidraad blijft.

2. Tussenkomst van de heer Sven Gatz

De heer *Sven Gatz* stelt dat het voorstel van resolutie op zichzelf niet zonder voorwerp is. Er is zeker aanleiding om voorstellen van resolutie of welke beleidsinitiatieven dan ook te nemen over een dergelijk belangrijk thema als de vergrijzing. Er is echter een aantal redenen waarom het voorgelegde voorstel van resolutie niet de goedkeuring van de VLD-fractie kan wegdragen.

Ten eerste is er altijd maar weer hetzelfde antwoord van Vlaams Belang, keer op keer, op maatschappelijke problemen, om bij eender welk probleem de bevoegdheden over te hevelen. De teneur is zoals steeds hetzelfde: Vlaams Belang stelt voor de sociale zekerheid als geheel over te hevelen en Vlaanderen zal beter gewapend zijn om de vergrijzing en eender welk ander maatschappelijk probleem op te vangen. Dat is een debat op zich: de rest van het parlement denkt daar genuanceerder over.

Ten tweede bevat de analyse van Vlaams Belang een blinde vlek in zijn redenering. Het kan wel zijn dat de afhankelijkheidsfactor in het kader van de vergrijzingsproblematiek minder acuut is in Vlaanderen

dan in Wallonië en Brussel. De spreker leest bitter weinig over demografie en demografische ontwikkeling in het voorstel van resolutie. Er is echter toch duidelijk gemaakt door de administratie dat Vlaanderen er op dat vlak helemaal niet zo briljant voorstaat en dat demografie toch een belangrijk gedeelte is in antwoord op vergrijzing.

Om die reden zou de heer Gatz zelf een stap verder willen gaan. Hij stelt voor bij een resolutie over vergrijzing alvast een stevig hoofdstuk over gecontroleerde migratie toe te voegen. Niet dat de migratie de vergrijzing gaat oplossen, maar voor een deel kan dat de effecten wel verzachten. Deze elementen zijn echter niet in het voorgelegde voorstel van resolutie terug te vinden.

Verder zijn er toch al een paar dingen aan het gebeuren. Het gaat ook niet alleen over het behoud van werkgelegenheid maar ook juist over het optrekken van de activiteitsgraad. Als men zich alleen focust op het behoud komt men er niet. Hij wil er daarom toch de aandacht op vestigen dat de regering een aantal prioriteiten naar voor heeft geschoven, onder meer het meerbanenplan als verlengstuk van het federale generatiepact om de activeringsgraad op te trekken, zodanig dat het al een onrechtstreeks of zelfs een rechtstreeks antwoord op de vergrijzing kan zijn. Om die redenen zal de VLD-fractie het voorstel van resolutie niet aannemen.

3. Tussenkost van de heer Kris Van Dijck

De heer *Kris Van Dijck* voelt aan dat er wat moet gebeuren binnen afzienbare tijd. Om die reden is de aanzet van het voorstel van resolutie zeker niet slecht, alhoewel niet volledig. De spreker vindt het wel bijzonder dat Vlaanderen op dit moment aan de vooravond staat van de realisatie van een belangrijk element uit het Vlaamse regeerakkoord.

Hij blijft bij deze ook hameren op het engagement van alle partijen die het Vlaamse regeerakkoord hebben goedgekeurd. De heer Van Dijck wil duidelijk onderstrepen dat dit engagement uit dat luik van het regeerakkoord van tel blijft. Het is inderdaad zo dat niet alle problemen opgelost worden met het overhevelen van bevoegdheden. De spreker is van mening dat de NVA-fractie daar ook altijd zeer duidelijk in geweest is. Ontegensprekelijk zijn de deelstaten op het vlak van gezondheidszorg én werkgelegenheid uit elkaar aan het groeien en heeft iedereen een aanpak op maat nodig. Iedereen heeft de mond vol van een aanpak op maat. De praktijk wijst in het kader van gezondheidszorg en de problematiek van de vergrijzing én het economisch aspect uit dat beide landsdelen een andere aanpak vandoen hebben, hetgeen een essentiële voorwaarde is om tot een dege-

lijk beleid in Vlaanderen zowel als in Wallonië te kunnen komen. De heer van Dijck blijft rekenen op het Vlaamse regeerakkoord en hoopt dan ook dat de volgende weken in deze een belangrijk scharniermoment zullen zijn.

4. Tussenkost van mevrouw Marijke Dillen

Mevrouw *Marijke Dillen* stelt dat ze noch in de schriftelijke noch in de mondelinge toelichting beweert dat de overheveling van de sociale zekerheid zou zorgen voor een oplossing van alle problemen. Ze is zich er terdege van bewust dat er meer nodig is dan dat.

III. STEMMING

Er worden geen verdere opmerkingen geformuleerd bij het voorstel van resolutie. Ter stemming gelegd, wordt het voorstel van resolutie verworpen met 7 stemmen tegen 5.

De verslaggever,

Koen VAN DEN HEUVEL

De voorzitter,

Sven GATZ